

Meri erottaa, meri yhdistää

Aina kun ajatukseni menevät Suomeen, tulee mieleen vuosia sitten ollut seikka. Koska työskentelin myös opettajana, oli perheeseen tilattu opettajan sanomalehti. Ja sieltä voisi lukea, että jos joku lapsista noin 10-14v. olisi kiinnostunut kesällä osallistumaan Suomessa leirissä, oppien samalla suomea, silloin pitää kirjoittaa juttu teemalla Meri yhdistää, meri erottaa. Näytin sitä pojalleni ja asia kiinnosti häntä. Tietysti juttu tuli kirjoittaa suomeksi. Ensimmäinen hän kirjoitti sen kuitenkin viroksi, sitten kului pari päivää, kaikkien sanojen löytämiseksi sanakirjasta. Lopulta äiti otti jutun ja yritti omalla tavallaan vähän korjata. Niin tuli taas suomen kieli vähitellen minulle takaisin. Lapsena olin kotona puhunut vaan suomea, kouluaikana (neuvosto aikana) ei ollut hyvä näyttää että olen suomalainen. Myöhemmin, kun avioiduin, ja sukunimi muuttui en tarvinnut mitään pelätä.

Kun minut 1996, supistettiin töistä (nyt jo itsenäisestä virossa), menin vielä Tarton yliopistoon lukemaan suomen filologin todistusta. Samana vuonna sain diagnoosin, -sclerosis multiplex. Muutaman vuoden jälkeen liityin saman ryhmän työskentelyyn.

Ja pian alkoi virolaisten Viljandin SM-ryhmän, ja Porvoon MS-yhdistyksen yhteistyö.

Kutsuimme vieraat Viljandiin. Koko kutsuminen ja vastaanotto ei ollut helppo. Johtajamme pelkäsi kun tulevat ulkomaalaiset, ja puhuvat vierasta kieltä, mitä emme osaa. Minulle olivat jo viime virasta (töissä maakunnan kouluosastolla, alkeiskoulun tarkastaja-neuvoksena) tullut kokemuksia suomalaisten vieraiden vastaanotosta. Olin auttanut 6:tta alkeiskoulua löytämään Suomesta ystävyys- ja yhteistyö koulut. Tyytyväisiä olimme molemmilla puolilla. En pelännyt nytkään, mutta johtajalle oli asia uusi.

Olimme eläneet suljettua aikaa. Etelä ja Keski-Virossa oli käynyt vain vähän ulkomaalaisia vieraita, emmekä me itse olleet matkustaneet ulkomailla. ja jos piti osata puhua jotain muuta kuin viroa, niin se jo puistatti. Ensimmäisestä kerrasta muistan vain, kuinka paljon me yhdessä suomalaisten kanssa nauroimme. Meillä oli niin iloinen elo, yhtä ja toista tuntui kielessäkin tuttua olevan, myös virolaisille. Myöhemmin selvisi, että merkitys oli toinen, tällainenkin puhuminen oli hauskaa. Virallisissa asioissa olin tulkkina aina mukana, mutta en ehtinyt jokaisen keskusteluparin viereen tulkkamaan. Usein pärjättiin itsekin. Suomalaisten vierailu sujui hyvin, eikä se meillekään kauheaa tuonut.

Erityisen merkityksellinen Viron SM-ryhmälle oli vastavierailu Matkustaa itse laivalla Suomeen. Laiva oli meille kuin kaupunginosa! Ja mitä kaikkea sieltä löytyi baarit, kaupat, ravintolat, kahvilat, musiikki, tanssisalit. Ja me, vammaiset yksinkertaiset ihmiset ihmettelimme. Onko totta tämä kaikki, olemmeko tosiaan täällä. Ryhmämme oli iloinen, ja kerrankin tuntui, että SM-taudista oli jotain hyötyä, olimmekaan ulkomaanmatkalla. Nyt olemme jo kaksi kertaa Suomessa käyneet. Aina tunnemme, että juuri meitä on odotettu, meille on kaikki järjestetty, vastaanottajat tuntuvat sydämellisiltä ja huolehtivaisilta, ovatko kaikki Porvoalaiset sellaisia? en tiedä, mutta olemme siitä keskenämme puhuneet. Olemme

ymmärtäneet ettemme koskaan samalla tavalla pysty vastaan ottamaan. Mekin haluamme aina järjestää hyvän vastaanoton, meitä on kiitettykin, eivätkä ystävämmme tunnu säälivän meitä. Vaatteet, joita ei enää käytetä, (kaapissa kutistuneet) ovat olleet meille lahjoiksi arvokkaat. Meillä on todellista köyhyyttä, ja me karkotamme häpeän tunteemme että voimme ottaa vastaan vaatteet ja muut tarvikkeet joita saamme. Mutta miksi häpeämme? Tavara on tarjottu käytettäväksi. Katselin ryhmämme jäseniä kun olimme Porvoossa ensimmäistä kertaa, ja meille järjestettiin pieni risteily Porvoon joella. Kuinka tyytyväisiä me kaikki olimme! Unohdimme hetkeksi kaikki niukat kotiolumme, huolet ruuasta, ja kaikesta muusta. Unohdimme murheen sairaudestamme (istuen ja katsellen ei aina vaivaa). Miten Porvoossa kaikki järjestyi, ei ollut meidän murheemme. Porvoon Ms-yhdistys järjesti kaiken. En tiedä olemmeko ikinä löytäneet sanoja riittävästi kiittää Porvoon ystävyysryhmäämme. Voi olla että ei, mutta me kaikki yhdessä ja erikseen olemme sielumme pohjasta asti kiitollisia. Kävi näin että minä se vähän suomea puhuva, kirjoitan tämän artikkelin, mutta ihan fyysisesti tunnen, kuinka porukkamme on selkäni takana ja taputtaa käsiään, että sanoin oikein ja vielä enemmänkin olisi pitänyt sanoa. Sanoja kiitokseen ei ole aina helppo löytää vaikka kuinka haluaisi.

Olen sairas, mutta onnellinen ihminen, koska ryhmiemme välissä on vain Suomen lahti, se on meri, joka meidät erottaa ja silloin tällöin myös yhdistää. Näin sanoin 20 vuotta sitten, kun poikani etsi sanakirjasta sanat, ja pääsi leirille Joensuuhun opiskelemaan suomea. Ja sitä merta me tarvitsemme vastaisuudessakin.

Viro, Viljandi
Elma von-Stryk